నమస్తే తెలంగాణ
నిపుణ
Guide to Excellence
08.
www.nipuna.ntnews.com,
www.facebook.com/ntnipuna
nipuna
Every Wednesday Free Supplement
5 మార్చి 2025
పేజీలు 8

85 శాతం సీట్లు

ఇంజినీరింగ్, వృత్తివిద్యా కోర్సుల్లో ప్రవేశాల విషయంలో తెలంగాణ ప్రభుత్వం సవరణలు చేస్తూ ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది. ఇంజినీరింగ్, వృత్తివిద్యల్లో 85% సీట్లు స్థానిక విద్యార్థులకే కేటాయించాలని నిర్ణయించింది. 15% అన్ రిజర్వ్‌డ్ కోటా సీట్ల కేటాయింపులో కొన్ని మార్పులు చేసింది. 15% సీట్లకు 4 రకాల వాళ్లను అర్హులుగా గుర్తిస్తూ మార్గదర్శకాలు విడుదల చేసింది.

వార్తల్లో వ్యక్తులు

శక్తికాంత దాస్

- ఆర్‌బీఐ మాజీ గవర్నర్ శక్తికాంత దాస్ ప్రధాని మోదీకి ప్రిన్సిపల్ సెక్రటరీ-2గా నియమితుల య్యారు.

పూర్ణిమా దేవి బర్మన్

- టైమ్స్ ఉమెన్ ఆఫ్ ది ఇయర్ 2025లో అసోం రాష్ట్రానికి చెందిన పూర్ణిమా దేవి బర్మన్ ఎంపిక య్యారు. ఈ జాబితాలో భారత్ నుంచి చోటు దక్కించుకున్న ఏకైక మహిళ. ఈమె జీవశాస్త్రవేత్త, పర్యావరణ సంరక్షకురాలు.

సుబ్రమణ్యం

- నీతి ఆయోగ్ సీఈవోగా బాధ్యతలు నిర్వహిస్తున్న సుబ్రమణ్యం పదవీ కాలాన్ని మరో ఏడాది పొడిగించారు.

చంద్రశేఖరన్

- రతన్ టాటా ఎండోమెంట్ ఫౌండేషన్‌కు చైర్మన్‌గా టాటా సన్స్ చైర్మన్ చంద్రశేఖరన్ నియమితులయ్యారు. ఇది స్వచ్ఛంద సంస్థ. సాంకేతిక పరిశోధనకు సంబంధించింది.

ఫ్రెడ్ రిచ్ మెర్జ్

- జర్మనీ చాన్స్‌లర్‌గా నియమితులయ్యారు.

మెక్ ఫాల్

- యూరోపియన్ స్పేస్ ఏజెన్సీ నిర్వహించే అంతరిక్ష స్పేస్ మిషన్‌కు ఎంపికయ్యారు. ఈ సంస్థ చేపట్టిన 'ఫ్లై ఫీజిబిలిటీ స్టడీ' అనే పరిశోధన మిషన్‌లో మెక్ ఫాల్ భాగం కానున్నారు. అంతరిక్షంలో అడుగుపెట్టనున్న తొలి దివ్యాంగుడు అతడు. అతను పారా అథ్లెట్ కూడా.

వీడీ సావర్కర్

- 'అనడి మి అనంత్ మి' అనే రచనకు ఛత్రపతి శంభాజీ మహారాజ్ రాజ్య ప్రేరణ గీత్ అవార్డ్‌ను మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వం వినాయక్ దామోదర్ సావర్కర్‌కు ప్రకటించింది. ఈ అవార్డును ఇటీవల ఆ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసింది.

సబ్యసాచి కర్

- ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ ఎకనామిక్ గ్రోత్‌కు డైరెక్టర్‌గా ప్రముఖ ఆర్థికవేత్త సబ్యసాచి కర్ నియమితులయ్యారు.

అంతర్జాతీయం

ఐక్యరాజ్యసమితి

- ఉక్రెయిన్‌కు సంబంధించిన పలు తీర్మానాలను ఐక్యరాజ్యసమితి సాధారణ సభ, భద్రత మండలిలో ప్రవేశపెట్టారు. ఇందులో పలు అంశాలకు సంబంధించి రష్యాకు అమెరికా మద్దతిచ్చింది. యుద్ధం ముగింపునకు సంబంధించిన విషయాలు ఇందులో ఉన్నాయి. సాధారణ సభలో ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానాలకు భారత్ గైర్హాజరైంది. యూరోపియన్ యూనియన్ మాత్రం ఉక్రెయిన్‌కు మద్దతిచ్చింది. రష్యాపై పలు ఆంక్షలను విధించింది. ముఖ్యంగా అల్యూమినియంతో తయారు చేసే వస్తువులను లక్ష్యంగా చేసుకొని ఈ ఆంక్షలు ఉన్నాయి.

చంద్రుడిపైకి ఉపగ్రహం

- చంద్రుడిపై నీటి జాడను కనుగొనేందుకు

అతిచిన్న ఉపగ్రహాన్ని అమెరికా అంతరిక్ష పరిశోధన సంస్థ (నాసా) ప్రయోగించింది. ఇందుకు స్పేస్ ఎక్స్ ఫాల్కాన్ 9 రాకెట్‌ను వినియోగించింది.

యూఎన్‌వోడీఏ

- రసాయన ఆయుధాల తయారీ, రవాణా, వినియోగం లేకుండా చేసేందుకు ఐక్యరాజ్యసమితి నిరాయుధీకరణ వ్యవహారాల వ్యవస్థ ఒక అవగాహన సదస్సును ఫిబ్రవరి 25 నుంచి 27 వరకు నిర్వహించింది. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని పాలసముద్రంలో ఉన్న నేషనల్ అకాడమీ ఆఫ్ కస్టమ్స్, ఇన్‌డైరెక్ట్ ట్యాక్సెస్ అండ్ నార్కోటిక్స్‌లో ఈ సదస్సు జరిగింది. ఆసియా-పసిఫిక్ ప్రాంతంలోని దేశాలకు ఈ అవగాహనను కల్పించారు. భద్రతా మండలిలోని 1540 తీర్మానం మేరకు ఈ తరగతులు జరిగాయి.

బీవోబీపీ-ఐజీవో

- దీని పూర్తి రూపం బే ఆఫ్ బెంగాల్ ప్రోగ్రాం - ఇంటర్ గవర్నమెంటల్ ఆర్గనైజేషన్. 2003లో ఏర్పాటైన ఈ వ్యవస్థకు భారత్ నాయకత్వ బాధ్యతను తీసుకోనుంది. ఇందులో భారత్‌తో పాటు బంగ్లాదేశ్, మాల్దీవులు, శ్రీలంక సభ్యత్వాన్ని కలిగి ఉన్నాయి. ఆయా దేశాల్లోని మత్స్య

కారులను ప్రోత్సహించేందుకు ఉద్దేశించిన సంస్థ ఇది.

ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ

- 2050 నాటికి బ్రెస్ట్ క్యాన్సర్ కేసులు 38% పెరిగే అవకాశం ఉందని ఇంటర్నేషనల్ ఏజెన్సీ ఫర్ రీసెర్చ్ ఆన్ క్యాన్సర్ పేర్కొంది. ఇది ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థకు అనుబంధం. ప్రతి నిమిషంలో నలుగురు మహిళలకు ఇది నిర్ధారణ అవుతుందని, తక్షణమే అవగాహన ద్వారా నియంత్రించాలని సూచించింది.

ఎఫ్ఏటీఎఫ్

- దీని పూర్తి రూపం ఫైనాన్షియల్ యాక్షన్ టాస్క్‌ఫోర్స్. మనీలాండరింగ్‌తో పాటు ఉగ్రవాదులకు ఆర్థిక సాయం అందకుండా చూసేందుకు యత్నిస్తుంది. గ్రే, బ్లాక్ జాబితాలను నిర్వహిస్తుంది. ఈ ఏడాది గ్రే జాబితాలో లావోస్, నేపాల్‌ను చేర్చింది. ఫిలిప్పీన్స్‌ను ఈ జాబితా నుంచి తొలగించింది.

బ్లూ వీసా

- బ్లూ వీసాలు ఇచ్చే విధానాన్ని యూఏఈ ప్రవేశపెట్టింది. పర్యావరణం మెరుగు కోసం, సుస్థిరాభివృద్ధి లక్ష్యాల సాధన కోసం కృషి చేస్తున్న వాళ్లకు దీన్ని ఇస్తారు. 10 సంవత్సరాలకు వర్తించేలా ఈ బ్లూ వీసాను ఇస్తున్నారు.

డెన్మార్క్

- హరిత పరివర్తన భారత కూటమిని డెన్మార్క్ ఏర్పాటు చేసింది. దేశంలో సుస్థిర శక్తి సాధనకు ఉద్దేశించింది ఇది. నిజానికి రెండు దేశాల మధ్య హరిత వ్యూహాత్మక భాగస్వామ్యం 2020లోనే కుదిరింది.

కలి నిధి

- జీవ వైవిధ్యాన్ని పరిరక్షించేందుకు కలి నిధిని రోమ్‌లో నిర్వహించిన కాప్ సదస్సులో ఏర్పాటు చేశారు. ఫిబ్రవరి 25న జరిగిన సమావేశంలో ఐక్యరాజ్య సమితి జీవ వైవిధ్య ఒప్పంద తీరును సమీక్షించారు. ప్రైవేట్ సంస్థలతో పాటు స్వచ్ఛందంగా ఇచ్చే వారి నుంచి సేకరించిన ఆర్థిక వనరులతో ఈ నిధి కొనసాగుతుంది.

జాతీయం

భారత్ వెలుగుతున్న దీపం

- ప్రపంచంలో ప్రస్తుతం భారత్ వెలుగుతున్న దీపంలా ఉందని ప్రపంచ బ్యాంక్ భారత డైరెక్టర్ ఆగస్టే తనొ కౌమే పేర్కొన్నారు. అసోంలో నిర్వహించిన వ్యాపార సమావేశంలో ఆయన పాల్గొన్నారు. దేశంలో వృద్ధి రేటు మెరుగ్గా ఉందని, ఒడిదొడుకులు తాత్కాలికమే అని అన్నారు. ప్రపంచ దేశాలు తమ పెట్టుబడికి భారత్ అనువైనదని వెల్లడించారు. మూలధన వ్యయం మెరుగ్గా ఉండటంతో పాటు ప్రజల కొనుగోలు శక్తి బాగున్నందున భారత్ వృద్ధి బాగుంటుందని అభిప్రాయపడ్డారు.

పంచాయతీ రాజ్ వ్యవస్థ

- పంచాయతీ వ్యవస్థల్లో ఎన్నికైన మహిళలు కాకుండా, వారి కుటుంబాల్లోని పురుషులు చాలా చోట్ల అధికారాన్ని చెలాయిస్తున్నారని, దీన్ని అడ్డుకోవాలని కేంద్రం నియమించిన ఒక కమిటీ సూచించింది. ఇలాంటి వారిపై కఠిన చర్యలు తీసుకోవాలని సిఫారసు చేసింది. కేరళలో దీన్ని అడ్డుకునేందుకు అవలంబించిన విధానాన్ని అనుసరించాలని కూడా పేర్కొంది. పంచాయతీ రాజ్ సబ్ కమిటీల్లో కూడా ఆ రాష్ట్రంలో మహిళలకు స్థానం కల్పించారని ఇది బాగుందని ప్రశంసించింది.

డీపీఐఐటీ-పేటీఎం

- ఫిన్‌టెక్ అంకుర సంస్థలను ప్రోత్సహించేందుకు డిపార్ట్‌మెంట్ ఫర్ ప్రమోషన్ ఆఫ్ ఇండస్ట్రీ అండ్ ఇంటర్నల్ ట్రేడ్, పేటీఎంతో ఒక అవగాహన ఒప్పందం కుదుర్చుకుంది. మౌలిక సదుపాయాల సాయంతో పాటు మార్కెట్‌ను అందుబాటులోకి తేవడం, పెట్టుబడి తదితర అంశాల్లో కూడా సాయం ఉంటుంది.

ఎయిమ్స్

- దేశంలో ఎయిమ్స్ ప్రముఖ ఆస్పత్రులు. 1956లో పార్లమెంట్ చట్టం ద్వారా ఎయిమ్స్ న్యూఢిల్లీలో ఏర్పాటైంది. ఈ వ్యవస్థను వైద్య పరిశోధన, ఆరోగ్య రంగంలో అత్యున్నత ప్రమాణాల సంస్థగా తీర్చిదిద్దేందుకు నీతి ఆయోగ్ ఒక కమిటీని ఏర్పాటు చేసింది. ప్రపంచ స్థాయి ప్రమాణాలు అందుకోవడమే ప్రధాన లక్ష్యం. దీనికి వీకే పాల్ నేతృత్వం వహిస్తారు.

సాగర్ కవచ్

- సాగర్ కవచ్ పేరుతో భారత తీర రక్షక దళం తీర భద్రత సైనిక విన్యాసాన్ని నిర్వహించింది. ఫిబ్రవరి 21-22 తేదీల్లో పశ్చిమ బెంగాల్ తీరంలో నిర్వహించారు.

బిస్లరీ-ఏఎస్ఐ

- అడాప్ట్ ఎ హెరిటేజ్ 2.0 కార్యక్రమంలో భాగంగా ఆర్కియాలాజికల్ సర్వే ఆఫ్ ఇండియా, బిస్లరీ ఇంటర్నేషనల్ సంస్థ అవగాహన ఒప్పందాన్ని కుదుర్చుకున్నాయి. ప్రముఖ జల వ్యవస్థలను పరిరక్షించుకొనేందుకు ఉద్దేశించిన ఒప్పందం ఇది. ఇందుకయ్యే వ్యయాన్ని కార్పొరేట్ సోషల్ రెస్పాన్సిబిలిటీలో భాగంగా బిస్లరీ భరించనుంది.

ఖజురహో నృత్యం

- సుదీర్ఘ కాల నాట్య విన్యాసంలో భాగంగా

ఖజురహోలో నిర్వహించిన నృత్యం గిన్నిస్ బుక్‌లో చోటు సంపాదించింది. 139 మంది కళాకారులు 24 గంటలు నృత్యం చేశారు. 51వ ఖజురహో నృత్య వేడుకలో ఇది కొనసాగింది. సుదీర్ఘ కాల సంప్రదాయ నృత్య విభాగంలో ఇది గిన్నిస్‌లో రికార్డ్ నమోదు చేసింది.

పాలిమర్ తయారీ కేంద్రం

- దేశంలో తొలి బయో పాలిమర్ తయారీ కేంద్రాన్ని ఉత్తరప్రదేశ్‌లో ప్రారంభించారు. పర్యావరణ అనుకూల వస్తువులను ఇందులో తయారు చేస్తారు. కప్పులు, ప్లేట్లు, స్పూన్లు, ప్యాకింగ్ వస్తువులు, జీవ వైద్య అనువర్తనాలు, టెక్స్‌టైల్‌తో పాటు వివిధ రంగాల్లో వాడే వస్తువులను బయో పాలిమర్లతో తయారు చేయడం వల్ల పర్యావరణ హాని జరగదు.

తెలంగాణ

స్వర్ణ విమాన గోపురం

- యాదగిరిగుట్టలోని లక్ష్మీ నరసింహ స్వామి ఆలయ స్వర్ణ విమాన గోపురాన్ని ఫిబ్రవరి 23న ఆవిష్కరించారు. ఇది దేశంలో తొలి ఎత్తయిన స్వర్ణ గోపురంగా రికార్డ్ సాధించింది. దీని ఎత్తు 50.5 అడుగులు. ఇందుకు ఉపయోగించిన బంగారం 68 కిలోలు. బంగారు

విమాన గోపుర వైశాల్యం 10,759 చదరపు అడుగులు.

తెలుగు తప్పనిసరి

- రాష్ట్రంలో అన్ని ప్రభుత్వ, ప్రైవేట్ పాఠశాలల్లో తెలుగును ఒక సబ్జెక్ట్‌గా బోధించాలని ఆదేశాలు ఇచ్చింది. 1-10వ తరగతి వరకు అన్ని బోర్డు స్కూళ్లలో తెలుగును ప్రవేశపెట్టనున్నారు. 9, 10 తరగతుల కోసం వెన్నెల అనే తెలుగు వాచకం పుస్తకాన్ని ప్రవేశపెట్టారు. సీబీఎస్ఈ, ఐసీఎస్ఈ బోధించే పాఠశాలల్లోనూ తెలుగు తప్పనిసరి చేశారు.

బయో ఆసియా సదస్సు

- 'మార్పు సాధిద్దాం.. ఆరోగ్య సంరక్షణలో హద్దులు చెరిపేద్దాం' అనే ఇతివృత్తంతో బయో ఆసియా సదస్సును హైదరాబాద్‌లో ఫిబ్రవరి 25, 26 తేదీల్లో నిర్వహించారు. ఈ ఏడాది జీనోమ్ వ్యాలీ ఎక్సలెన్స్ అవార్డ్‌ను జీనోమ్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ ఆఫ్ సింగపూర్ చీఫ్ సైంటిఫిక్ ఆఫీసర్ ప్రొఫెసర్ పాట్రిక్ టాన్‌కు ఇచ్చారు. తెలంగాణలో అంతర్జాతీయ స్థాయిలో 'లైఫ్ సైన్సెస్ యూనివర్సిటీ'ని ఏర్పాటు చేయనున్నట్లు ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. బయో ఆసియా-2025 సదస్సులో 11 సంస్థలు రాష్ట్రంలో రూ. 5445 కోట్ల పెట్టుబడులు పెట్టేందుకు ముందుకు వచ్చాయి. గ్రీన్ ఫార్మాసిటీ కోసం 6 ఫార్మా కంపెనీలు ఇప్పటికే ప్రభుత్వంతో అవగాహన ఒప్పందాలు కుదుర్చుకున్నాయి.

గోల్కొండ, చార్మినార్

- గోల్కొండ కోట, చార్మినార్ పర్యాటక రంగంలో మంచి గుర్తింపును పొందాయి. దేశంలో అత్యధిక పర్యాటకులు సందర్శించిన చారిత్రక ప్రదేశాల జాబితాలో చోటు దక్కించుకున్నాయి. భారత పురావస్తు శాఖ 2023-24లో దేశీయ పర్యాటకులు సందర్శించిన టాప్-10 ప్రదేశాల జాబితాను విడుదల చేసింది. అందులో గోల్కొండ కోట ఆరో స్థానంలో, చార్మినార్ తొమ్మిదో స్థానంలో ఉన్నాయి. ఆగ్రాలోని తాజ్ మహల్ అగ్రస్థానంలో ఉంది.

ప్రధానోపాధ్యాయుడికి ప్రధాని ప్రశంస

- మన్‌కీ బాత్ 119వ భాగంలో ప్రధాని మోదీ కృత్రిమ మేధ గురించి చర్చించారు. ఆదిలాబాద్ జిల్లా ఇంద్రవెల్లి మండలం గౌరాపూర్ ప్రభుత్వ ప్రాథమికోన్నత పాఠశాల ఉపాధ్యాయుడు తొడసం కైలాస్ గురించి మాట్లాడారు. ఆయన కృత్రిమ మేధతో డిజిటల్ విధానంలో గోండు, కోలాం భాషల్లో పాటలు పాడించినట్లు వివరించారు. మహాభారతాన్ని గోండు భాషలోకి అనువదించడం, ఆదివాసీ భాషల్లో విద్యార్థులకు వార్త ప్రసారాలు, కవిత్వాలు వినిపించారని ప్రధాని ఆయనను ప్రశంసించారు.

వి. రాజేంద్ర శర్మ
ఫ్యాకల్టీ
9849212411